

Baikaljärvi vuoristoineen

Maailman vesirikkainta ja syvintä Baikaljärveä ympäröi monipuolinen vuoristo, jonka jyrkänteiltä avautuvat jylhät näköalat. Erityisen sävähdyttävän näyn tarjoaa Baikaljärveen rajoittuva pitkä valkea kalkkikivivuoristojono.

Jos Baikalin vesi levitetäisiin tasaisesti ympäri maapalloa, se kattaisi 20 cm:n vesikerroksen. Järven syvin kohta on 1 637 metriä, pinta-ala 31 500 neliökilometriä ja vesimäärä 23 000 kuutiometriä. Saaria on 30. Endeemisiä lajeja on peräti 1 455.

Baikalilla ja Saimaalla asustavat omat endeemiset norppansa.

Junan ikkunoista 30 hengen ryhmä seurasi tiiviisti Baikalin lähirannan vesiä josko norppia sattuisi pulahtamaan veden pinnalle. Toive toteutui: monin paikoin norppa nousi näyttämään päätään veden pinnalle muutamiksi sekunneiksi kadotakseen jälleen syvyykseen. Ilmassa puolestaan haarahaukat näyttelivät pääosaa jättäen muut petolinnut lähes olemattomiin. Jokunen murmeli juoksi nopsaan tasangoilla koloihinsa – kauan ei sovi olla haara- tai muiden haukkojen katseille alttiina jos aikoo hengissä pysyä.

Ympäristöriskisiin puututaan herkästi

Huolimatta järven suuruudesta ja vesimäärästä, Baikal kärsii ihmisten piittaamattomuudesta. Useimmiten tapaukset koskevat roskaamista ja monesti myös öljyjen päästämistä avoimeen ympäristöön autoista ja traktoreista. Saimme myös todistaa näkyä, jossa likaisia autoja pestiin puhtaan veden äärellä ja vanhoja akkukin oli jätetty taivaan alle. Myös luvaton matkailu rannoilla rassaa maisemaa.

Yövyimme perheimme Olhovin saarella siisteissä puurakenteisissa mökeissä perheimme. Ruokailupaikka ja leirinuotio sijaitsi samalla laajalla aidatulla alueella. Jyrkähköä rinnettä pääsi alas kastautumaan Baikalin kylmään veteen.

Luontomatkailijoille Baikalin alue tarjoaa mahtavia vuoristomaisemia laaksoineen, jossa hevoslaumat ravailevat vapaudessaan samoin jylhine jyrkänteineen, joissa oli noudatettava tietynlaista varovaisuutta. Monin paikoin vuorien välisissä laaksoissa ruoho näytti lähes loppuun kalutulta, toisaalla näki lehmikarjaa laiduntamassa siellä missä ruoho kasvoi pidempänä. Laaksojen pohjalla näkyi asutusta karjoineen.

Irkutskissa, Baikalin pääkaupungissa, ryhmämme sai kokea harvinaisen väentäyteen ja laajan toritapahtuman mitä lukumääräisimpine juuri- ja lehtivihanneksineen sekä marjoineen, joista osa jäi monelle tuntemattomiksi. Kaikkein mielenkiintoisinta katseltavaa meille tarjosi kuitenkin mitä erilaisimmat maastot lehtikuusineen, leveäoksaisine sembramäntyineen, omintakeisine

pihtakuusineen, kuusineen ja kirkaskaarnaisine mäntyineen, jättipoppeleineen, Suomesta tutun oloisine koivuineen ja myös tuntemattomaksi jääneine puineen ja pensaineen.

Omul -kalaa nuotiossa lämmitettynä

Ennätimme nuotion ääressä lämmittää hiilloksella omulia – tuota suomutonta ja rasvaista, Baikalin siian näköistä ja makuista kalaa, joka loivahkolla vuoren rinteellä nautittuna maistui harvinaisen herkulliselta. Kaikkiaan järvessä elää 48 kalalajia, todetaan Sergei Ostroumovin ja Seppo Sarlundin 1988 julkaistussa ”*Baikalilta Burjatiaan*” -kirjassa.

Järvenpohjan joka hehtaarilta löytyy yli 1 700 eliötä. Vedestä lähellä rantaa nousevan kallion huipulla merimetsot isännöivät ja emännöivät perhekuntiaan.

Baikalin sääoloista

Harvinaiset ja yhtäkkiset sääimiiöt puhuttavat niinkään Baikalilla. Ukonilmat ovat harvinaisen ankaria ja pitkäkestoisia. Tummanharmaiden pilvien nähdään usein riippuvan mustina pauhaavien aaltojen yllä uhkaavan oloisina. Harhailevat pallosalamat ovat osaltaan vaarana lentäjille. Baikalin ainutlaatuiset sumut kuuluvat niinkään huomattavimpiin erikoisuuksiin.

Kirjallisuutta:

Sergei Ostroumov – Seppo Sarlund: *Baikalilta Burjatiaan*, Kirjayhtymä 1988

Marc Di Duca: *Lake Baikal – Siberia's Great Lake*, Bradt, February 2010

Markku Rämö